

FUNKTIONSPROGRAM ANPASSAD GRUNDSKOLA

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	FÖRORD	3
2	ANPASSADE GRUNDSKOLANS UPPDRAG OCH PEDAGOGISKA UTGÅNGSPUNKTER.....	6
1.2	ORGANISATION OCH ARBETSSÄTT	6
2	ÖVERGRIPANDE PRINCIPER FÖR UTFORMNING.....	7
2.1	FLEXIBILITET	7
2.2	TILLGÄNGLIGHET OCH INKLUDERING	8
2.3	HÅLLBARHET - EKOLOGISK, SOCIAL OCH EKONOMISK	9
2.4	NY-, OM OCH TILLBYGGNATION	9
2.5	KLIMAT	10
2.6	BELYSNING OCH AKUSTIK	10
2.7	ESTETIK	11
2.8	MATERIAL OCH YTSKIKT	11
2.9	GOLV	11
2.10	DÖRRAR	11
2.11	FÖNSTER	12
2.12	TRAPPOR/HISS	12
2.13	UNDERHÅLL	13
2.14	BRAND	13
2.15	IT OCH TELEFONI.....	13
2.16	SÄKERHET	13
2.17	LÅS	14
2.18	ANGÖRING, PARKERING	14
2.19	AVFALLS-/KÄLLSORTERING	14
3	ANPASSAD GRUNDSKOLAS LOKALER	16
3.1	PEDAGOGISKA FUNKTIONER - ENTRÉ	17
3.2	PEDAGOGISKA FUNKTIONER - KAPPRUM	18

3.3	PEDAGOGISKA FUNKTIONER - HEMVISTKLASSRUM	19
3.4	PEDAGOGISKA FUNKTIONER - ENSKILDA KLASSRUM	20
3.5	PEDAGOGISKA FUNKTIONER – MULTIRUM (ALLRUM/FRITIDSVERKSAMHET)	21
3.6	PEDAGOGISKA FUNKTIONER - FRITIDSVERKSAMHET FÖR ELEVER ÖVER 13 ÅR.....	22
3.7	PEDAGOGISKA FUNKTIONER - SPECIALSALAR FÖR PRAKTISK-ESTETISKA ÄMNEN	23
3.8	PEDAGOGISKA FUNKTIONER - VILRUM	24
3.9	PEDAGOGISKA FUNKTIONER - LUGNT RUM	25
3.10	PEDAGOGISKA FUNKTIONER - RÖRELSE RUM	26
3.11	PEDAGOGISKA FUNKTIONER - SINNESRUM.....	27
3.12	PEDAGOGISKA FUNKTIONER - UTEMILJÖ	28
3.13	PEDAGOGISKA FUNKTIONER - ANPASSAD MATSAL.....	29
3.14	PEDAGOGISKA FUNKTIONER - HYGIENUTRYMMEN	30
3.15	PERSONALFUNKTION - PERSONALARBETSPLATS.....	31
3.16	PERSONALFUNKTION - RESURSRUM	32
3.17	PERSONALFUNKTION - MÖTESPLATSER FÖR PERSONAL.....	33
3.18	STÖDFUNKTIONER - HISSAR	34
3.19	STÖDFUNKTIONER - AVLÄMNING TAXI	35
3.20	STÖDFUNKTION - HJÄLPMEDELSPARKERING.....	36
3.21	STÖDFUNKTIONER - HEMVISTFÖRRÅD.....	37
4	REFERENSER.....	38

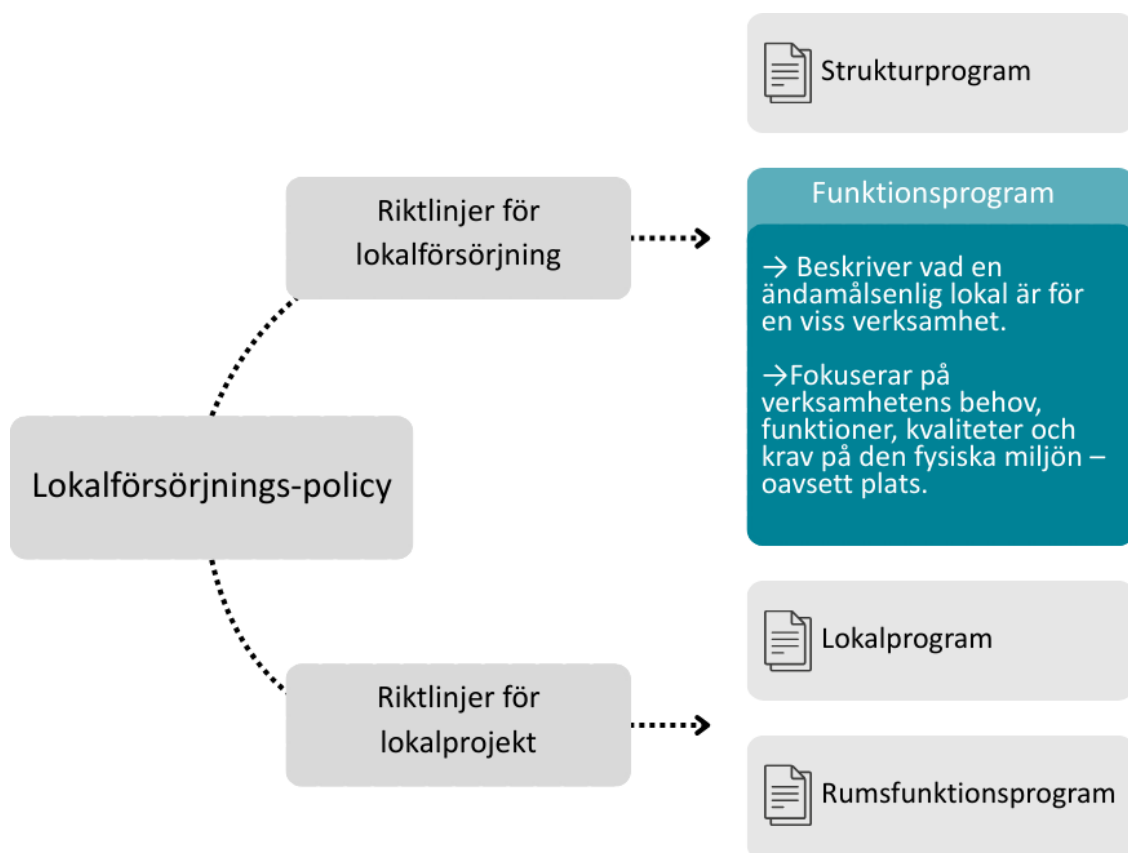
1 FÖRORD

Under hösten 2025 har ett kompletterande funktionsprogram tagits fram för anpassad grundskola. Detta funktionsprogram redogör för särskilda krav och riktlinjer för undervisningslokaler avsedda för elever med olika kognitiva och fysiska funktionsnedsättningar samt behov av extra stöd.

1.1.1 BAKGRUND

I lokalförsörjningspolicyn för Huddinge kommun beskrivs ansvarsfördelningen i kommunen gällande lokaler. Respektive nämnd ansvarar för att implementera och följa policyn, i de delar som berör deras verksamhetsområden. Nämnderna ansvarar för att ta fram strategier inom respektive verksamhetsområde som beskriver övergripande strukturer och funktioner för de verksamhetslokaler som verksamheten är i behov av genom struktur-, funktions- och lokalprogram.

Huddinge kommun använder styrdokument för att säkerställa att planering, utformning och förvaltning av lokaler sker på ett enhetligt, rättssäkert

Figur 1. Visualisering av de olika dokument som förekommer i lokalförsörjningsprocessen.

och hållbart sätt. Dokumenten utgör en gemensam struktur som vägleder hela processen – från strategisk lokalförsörjning till detaljnivå i byggprojekt.

Standardiserade funktionsprogram ska användas som kravställning och vara underlag vid planering av ny-, om- och tillbyggnation av lokaler för kommunens verksamheter. Dessa program är en central del i kommunens lokalförsörjningsprocess och syftar till att säkerställa kvalitet, funktionalitet och långsiktig hållbarhet i de fysiska miljöerna. Programmet används som ett verktyg för att säkerställa att lokalerna utformas på ett sätt som är i linje med verksamhetens behov och mål, samtidigt som det bidrar till en effektiv, kvalitetssäkrad och kostnadsmedveten byggprocess.

Programmet ska aktualitetsprövas under varje mandatperiod.

1.1.2 SYFTE

Syftet med funktionsprogrammet är att tydliggöra vilka kvaliteter, funktioner och rumssamband som krävs för att den anpassade grundskolans fysiska miljö ska stödja utbildningens uppdrag. Programmet ska fungera som ett gemensamt underlag för verksamhet, fastighetsägare och projektorganisationer och bidra till förutsägbara, långsiktigt hållbara beslut.

Funktionsprogrammet beskriver kvalitetskriterier för både inomhus- och utomhusmiljöer, samt riktlinjer för ytor, funktioner, pedagogiska idéer och miljökrav. Syftet är att skapa flexibla, effektiva och ändamålsenliga miljöer, som är anpassningsbara och håller över tid. Lokalerna behöver även främja en

trygg och stimulerande arbets- och lärmiljö.

Syftet med funktionsprogrammet är även att konkretisera de funktioner och rumssamband som verksamheten efterlyser. Det ska bidra till att skapa trygga och trivsamma lärmiljöer, som främjar elevernas utveckling, lärande och välbefinnande. Programmet ska även visa hur den fysiska miljön kan komplettera och stödja det pedagogiska arbetet och därmed även bidra till en god arbetsmiljö för såväl elever som personal. För elever inom anpassad grundskola och elever med behov av anpassningar är syftet att skapa lärmiljöer som möjliggör delaktighet och utveckling utifrån varje elevs individuella förutsättningar

1.1.3 MÅL

Målet med funktionsprogrammet för anpassade grundskolor är att skapa tillgängliga och pedagogiskt välfungerande lärmiljöer som främjar varje elevs utveckling, delaktighet och självständighet utifrån individuella förutsättningar. Lokalerna ska även ge personalen goda arbetsförutsättningar. Miljöerna ska vara flexibla och kunna anpassas över tid utifrån förändrade behov.

2 ANPASSADE GRUNDSKOLANS UPPDRAG OCH PEDAGOGISKA UTGÅNGSPUNKTER

Samtliga verksamheter drivs i kommunal regi som en del av grundskolenämndens ansvar och utförs inom barn- och utbildningsförvaltningens verksamhetsområde.

Den fysiska miljön har en avgörande betydelse för den anpassade grundskolans uppdrag att erbjuda en tillgänglig och stimulerande lärmiljö där undervisning, omsorg och social träning samverkar. Miljön ska ge eleverna möjlighet att växla mellan aktiva, sinnesstimulerande och lugna aktiviteter under dagen.

För många elever i anpassad grundskola är skolans fysiska miljö inte enbart en plats för traditionell undervisning. Anpassningar, såsom mindre rum för olika aktiviteter och behov, är av stor betydelse.

En väl genomtänkt, varierad miljö gör det möjligt att på ett naturligt sätt kombinera lärande, kommunikation och välbefinnande. För många elever i anpassad grundskola är skolans fysiska miljö inte bara en plats för traditionell skolundervisning, även anpassningar såsom mindre rum för olika syften, behov är av stor vikt. Det är viktigt att skolans utrymmen är flexibla och anpassningsbara

till olika funktionsförmågor och sätt att lära.

1.2 ORGANISATION OCH ARBETSSÄTT

Den anpassade grundskolans läroplan betonar att verksamheten ska ge varje elev förutsättningar att utvecklas så långt som möjligt utifrån sina individuella förutsättningar. Undervisningen ska utformas så att eleverna får stöd, stimulans och tydlig struktur i sin vardag.

Skolan ska erbjuda en helhetsmiljö där undervisning, omsorg och fritidsverksamhet samspelar. Lärande sker under hela dagen - i klassrummet, i korridoren, på rasten, i matsalen och på skolgården.

I en anpassad grundskola är samarbetet mellan lärare, resurspersonal och elevhälsa en viktig del av verksamheten. Detta kräver gemensamma planeringsytor och tillgång till specialanpassade rum.

En anpassad grundskola ska sträva efter att vara inkluderande. Det innebär att eleven ska ha möjlighet att integreras med grundskolans verksamhet när det är till fördel för eleven, samtidigt som det också finns trygga och anpassade rum där eleven kan utvecklas i sin egen takt och på sina egna villkor.

2 ÖVERGRIPANDE PRINCIPER FÖR UTFORMNING

I detta avsnitt beskrivs de övergripande principerna för utformning av Huddinge kommuns lokaler för anpassade grundskolor. Dessa ska fungera som riktlinjer för den som arbetar med utformningen av lokalen. Det är viktigt att betona att varje lokalprojekt har unika förutsättningar som ska beaktas i det specifika projektet.

Anpassad grundskola ses som en del av den ordinarie grundskolan. Vissa funktioner och lokaler kan med fördel delas mellan verksamheterna, medan andra behöver hållas åtskilda för att möta elevernas specifika behov. En tydlig fördel med att placera den anpassade grundskolan inom ramen för den ordinarie skolan är att det främjar samverkan mellan personal och stärker övergångarna mellan skolformerna. Samtidigt behöver den anpassade grundskolans lokaler vara särskilt utformade och anpassade för målgruppen, för att säkerställa en inkluderande, trygg och ändamålsenlig lärmiljö.

Vid ny- eller ombyggnation är det av största vikt att skapa flexibilitet i lokalerna. Utformningen ska förberedas för att kunna ta emot olika elever med varierande kognitiva och fysiska behov. Detta innebär att lärmiljöerna behöver vara anpassningsbara för både individuell undervisning och gruppundervisning. Eftersom många elever i anpassad grundskola har behov av en-till-en-undervisning är det viktigt att planera för en balans där ungefär 60 % av

undervisningen sker individuellt och 40 % i grupp.

I klassrummen är tydlighet en central faktor. Eleven ska alltid kunna förstå vad som förväntas, vilket kräver en överskådlig struktur i både rumsutformning och pedagogisk miljö. På så sätt kan undervisningen genomföras på ett sätt som skapar trygghet och förutsägbarhet för varje elev.

2.1 FLEXIBILITET

Flexibilitet i den anpassade grundskolans lokaler innebär att miljöerna ska kunna anpassas och förändras över tid utifrån elevernas individuella behov, verksamhetens utveckling och olika pedagogiska arbetssätt. Rumsstrukturer och funktioner ska stödja varierade undervisningsformer, möjliggöra anpassning för olika funktionsnedsättningar och skapa utrymme för både gemenskap och avskildhet.

En flexibel anpassad grundskola skapar förutsättningar för samverkan mellan olika elevgrupper och personal, varierade undervisningssätt och effektivt nyttjande av resurser. Miljön ska kunna utvecklas i takt med förändringar i elevgrupper, arbetssätt och tekniska hjälpmedel.

Modularitet är viktigt för att rummen enkelt ska kunna omformas och nyttjas på olika sätt. Väggytor ska planeras med plats för projicering och pedagogiskt material, vilket stärker det pedagogiska arbetet och möjliggör flexibilitet i lärmiljön.

Lokalerna ska bidra till att skapa naturliga platser för spontana möten mellan elev/elev, elev/lärare och lärare/lärare.

En flexibel anpassad grundskola skapar förutsättningar för samverkan mellan

Skolans struktur ska också stödja elevens rätt till integritet och självständighet. För elever med stora stödbehov kan särskilda hemvister, anpassade grupperum eller alternativa entréer behövas. Alltid med beaktande av inkludering och tillgänglighet.

TRYGGHET

För elever i anpassad grundskola krävs extra hänsyn till trygghet i rörelseflöden i gemensamma utrymmen till exempel omklädningsrum och matsalar. Lokaler ska kunna överblickas av personal och samtidigt erbjuda trygghet genom avskärmning. Möjlighet till lugna reträttytor är särskilt viktig för elever med perceptionskänslighet eller stressproblematik.

2.3 HÅLLBARHET - EKOLOGISK, SOCIAL OCH EKONOMISK

Anpassad grundskolas planering och utformning ska präglas av långsiktig hållbarhet utifrån ekologiska, ekonomiska och sociala perspektiv. Planlösningen ska ha en generell karaktär och inte byggas utifrån en specifik pedagogik eller statisk barngruppsorganisation. Rum och funktioner ska kunna användas på flera sätt och vara lättorienterade, föränderliga och flexibla för att möta framtida behov.

Utgångspunkten är att alla nya anpassade grundskolor ska utformas för att vara resurssnåla, klimat- och kemikaliesmarta samt främja en hälsosam inomhus- och utomhusmiljö. Materialval, ytskikt, möbler och produkter ska väljas med hänsyn till elevernas hälsa och miljö.

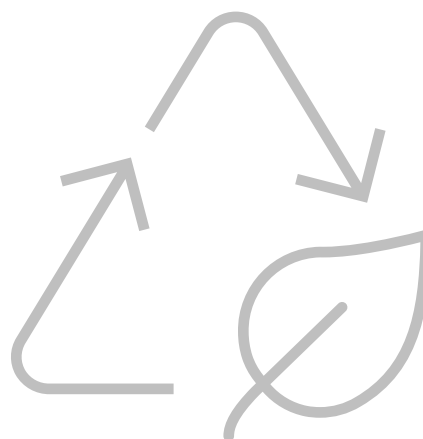
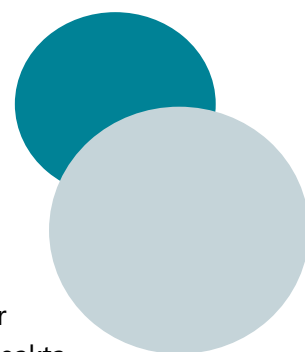
Anpassad grundskola ska bidra till en giftfri, cirkulär och klimatneutral livsmiljö, där hållbara val görs genom hela livscykeln - från planering och byggande

till drift och underhåll. Genom att välja material med lång livslängd, låg miljöpåverkan och möjlighet till återbruk säkerställs att grundskolans byggnader och gårdar förblir hållbara och ändamålsenliga över tid.

2.4 NY-, OM OCH TILLBYGGNATION

Myndighetskrav och gängse branschkrav ska alltid tillämpas. Utöver dessa ska fastighetsbolagets projekthanvisningar följas vid projektering av lokaler för Huddinge kommuns verksamheter. Funktionsprogrammet ska fungera som ett underlag vid ny-, om- och tillbyggnation, tillsammans med funktionsprogrammet för grundskolan samt det aktuella lokalprogrammet. Funktionsprogrammet redovisar krav som är särskilt viktiga att beakta vid byggnation.

Barnkonsekvensanalys ska alltid genomföras vid ny-, om- eller nybyggnation.

2.5 KLIMAT

Inomhusklimatet ska utformas i enlighet med Folkhälsomyndighetens allmänna råd.

Ventilationen ska anpassas efter antalet personer som vistas i lokalerna samt efter väderlek och bidra till ett gott inomhusklimat. Vid utformningen av ventilationen måste hänsyn tas till akustik för att säkerställa att ljud inte sprids mellan rum via ventilationen. Persienner eller liknande lösningar ska inte vara förstahandsval för solavskärmning eftersom de begränsar dagsljus och utblick.

2.6 BELYSNING OCH AKUSTIK

Belysningen ska projekteras och utföras med tydligt fokus på energieffektivitet och långsiktig hållbarhet, utan att ljuskvaliteten försämras. Endast modern och beprövad teknik med låg energiförbrukning och lång livslängd ska användas, där armaturer och ljuskällor är utbytbara för att minimera avfall och underhållskostnader.

Ett eventuellt befintligt styrsystem ska återanvändas och vid behov kompletteras för att omfatta exempelvis närvaro-,

dagsljus- eller tidsstyrning enligt senare besked. Produkter och komponenter ska väljas med hänsyn till miljöpåverkan ur ett livscykelperspektiv, inklusive materialval och möjligheten till återvinning.

Entreprenören ska kunna redovisa systemets hållbarhetsaspekter och energiprestanda samt tillhandahålla fullständig dokumentation om installation, drift- och underhållsrutiner och energiberäkningar, för att säkerställa att belysningen förblir energieffektiv och hållbar under anläggningens hela livslängd.

Justerbar belysning ska installeras i lokalerna. Belysningen ska möjliggöra att stämningen i rummen går att justeras. Detta gäller dock inte i sekundära utrymmen som förråd och liknande.

Utomhusbelysningen behöver planeras och anpassas för att stödja verksamheten året om. Elever och personal ska kunna se tydligt på hela skolgården även under den mörka delen av året.

Belysningsstyrning ska inkludera närvarostyrning och manuell styrning. Samtliga armaturer ska vara flimmerfria både vid full effekt och i neddimrat läge. I största möjliga mån ska vertikala ytor belysas för att skapa god synkomfort och en trivsamt miljö.

AKUSTIK

Utformningen ska bidra till en god ljudmiljö som stödjer koncentration, kommunikation och välbefinnande i enlighet med Boverkets vägledning om ljudmiljö vid skolor och förskolor (BBR, u.å) samt gällande lagkrav. Vissa funktioner har specifika akustikkraav som behöver utredas i lokalprogrammet. Vid utformningen av ventilationen måste hänsyn tas till akustik för att säkerställa att ljud inte sprids mellan rum via ventilationen. Det är av största vikt att

säkerställa akustiken för verksamhetens behov.

2.7 ESTETIK

Estetiken i den anpassade grundskolans miljö handlar om hur miljön känns, upplevs och påverkar elever och personal. En estetiskt genomtänkt lärmiljö ska vara lugn, tydlig och inbjudande. Färg, ljus och material ska användas med omsorg för att skapa trygghet, fokus och välbefinnande. Samt för att stödja elevernas lärande och kommunikation.

Ur ett tillgänglighetsperspektiv innebär estetik också tydlighet och orienterbarhet. Kontrastmarkeringar, vägvisning och visuella ledtrådar ska vara integrerade i gestaltningen på ett sätt som är både funktionellt och visuellt tilltalande.

Miljön ska väcka nyfikenhet och fantasi, samtidigt som den skapar struktur och trygghet. En estetiskt och tillgängligt utformad miljö stärker både elevers delaktighet och personalens arbetsmiljö, och bidrar till en helhetsmiljö där lärande och omsorg möts.

2.8 MATERIAL OCH YTSKIKT

Material och ytskikt ska tåla det slitage som verksamheten medför, såsom flytt av möbler, lek och daglig användning. Alla material och ytskikt ska vara giftfria med hänsyn till elevers direkta kontakt med materialet. För att säkerställa byggnadens långsiktiga hållbarhet ska utvalda väggytor anpassas för återkommande uppsättning av dokumentation och information, exempelvis genom integrerade skrivytor eller anslagstavlor.

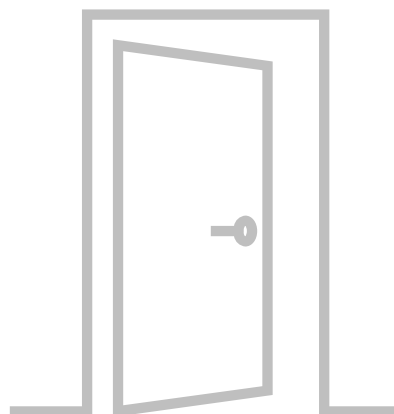
Elevernas aktiviteter sker emellanåt på golven, som därför ska upplevas varma och sköna. Mattor och golv med akustisk ljuddämpning är att föredra. I våta

utrymmen ska våt- och halksäker golvmatta användas. Rum där elever vistas ska ha tillräckligt med dagsljus. Genom att utforma byggnaden med strategiska utblickar blir det naturliga ljuset en del av skolans miljö.

2.9 GOLV

Golven i de kommunala anpassade grundskolorna ska i huvudsak bestå av trä, sten, linoleum eller plastmaterial som inte innehåller klor eller ftalater. De ska inte heller innehålla bly eller polyvinylklorid (PVC). Befintliga golv som inte uppfyller kraven ska på sikt bytas ut.

Det är viktigt att golvvärme utreds och regleras i samband med framtagning av lokalprogram för den aktuella lokalen. Golvvärme ska inte finnas i alla rum.

2.10 DÖRRAR

Dörrar i den anpassade grundskolans lokaler ska utformas med hänsyn till säkerhet, tillgänglighet och funktion. De ska vara lätta att använda för både barn och personal, samtidigt som de förhindrar klämrisker och olyckor. Dörrar till mötesrum och kontor ska vara tysta och främja att enskilda samtal kan äga rum.

Alla dörrar som används av elever ska förses med klämskydd på gångjärnssidan och vara anpassade efter brand- och ljudkrav enligt gällande standard. Dörrar till rum där elever vistas ska kunna öppnas inifrån utan nyckel, men vara försedda med barnsäker spärr vid behov.

För att möjliggöra god överblick ska dörrar i vistelseytor för elever förses med glaspartier. Dörrar till WC-utrymmen ska utformas utan insyn, i syfte att värna om elevers personliga integritet. Glaspartier ska i övrigt utföras i laminerat säkerhetsglas.

Dörrbredd och trösklar ska uppfylla tillgänglighetskraven i Boverkets byggregler (BBR). Automatiska dörröppnare eller armbågskontakter ska användas vid entréer och utrymmen som används av flera grupper för att underlätta passage.

Ytterdörrar ska vara låsbara enligt kommunens säkerhetsstandard och kunna kopplas till anpassade grundskolans passer- och larmssystem. Inre dörrar ska bidra till en god ljudmiljö och brandsäkerhet genom rätt brandklass och tätning, i enlighet med gällande Boverkets byggregler (BBR).

Vid utformningen ska särskild hänsyn tas till elevernas varierande ålder, vilket innebär att dörrarnas placering, grepphöjd och funktion ska anpassas så att elever inte kan skada sig eller oavsiktligt lämna lokalerna.

2.11 FÖNSTER

Fönster i anpassad grundskolas lokaler ska utformas för säkerhet, dagsljus, energihushållning och pedagogisk användbarhet. De ska bidra till en trygg och hälsosam inomhusmiljö samt ge god kontakt med utemiljön.

Alla öppningsbara fönster ska ha säker spärranordning och vara utformade så att elever inte kan klättra ut eller fastna. Glas ska vara laminerat säkerhetsglas.

Fönster ska placeras så att elever kan se ut i sittande och stående position, i linje med barnkonventionens princip om delaktighet och överblick.

Rummen ska ha tillgång till god dagsljusförsörjning enligt gällande Boverkets byggregler (BBR, u.å), med fönsterarea anpassad till rummets storlek och funktion.

Fönster ska uppfylla krav på värmeisolering och solavskärmning enligt gällande byggregler från Boverket (BBR). Öppningsbara fönster ska kunna användas för vädring utan att riskera elevers säkerhet. Fönster ska kunna putsas och underhållas säkert inifrån eller via balkong/plan yta.

2.12 TRAPPOR/HISS

Trappor i grundskolor med två plan ska utformas med hänsyn till Boverkets byggregler (BBR) samt med hänsyn till Barnkonventionens krav på trygg och säker miljö. Trappor ska alltid kompletteras med hiss för god tillgänglighet. Hissar utformas enligt Boverkets byggregler (BBR) krav på tillgänglighet.

2.13 UNDERHÅLL

Lokalernas ytskikt ska vara enkla att rengöra och tåla daglig rengöring utan att försämrast. Även ytskikt på fast inredning ska tåla daglig rengöring. Fasta skåp ska gå från golv till tak.

2.14 BRAND

Brand- och utrymningslarm ska finnas enligt kommunens anvisningar och ska kunna justeras så att de passar öppettiderna. Utrymningslarm i publika lokaler ska vara både akustiska (ljudsignal) och optiska (ljussignal) så att alla kan nå av varningssignaler i händelse av brand eller annan fara.

Utrymning från lokalerna ska ske mot trafiksäker yta.

Brandskyddet ska uppfylla kraven i gällande lagstiftning och specifikationer i fastighetens brandskyddsdokumentation.

Brandskyddet ska utformas med särskild hänsyn till elevernas varierande ålder och funktionsnedsättning och begränsade möjligheter till egen utrymning.

2.15 IT OCH TELEFONI

Lokalerna ska ha tillgång till kommunens datanätverk via fiber.

Alla funktioner ska ha tillgång till trådlös uppkoppling till nätverk via wi-fi.

Krav på lägst tillgång till 4G-mobilnätet. Signaler behöver kunna ta sig genom väggar, bjälklag och fönster. Vid behov ska skolan utrustas med signalförstärkare (repeatrar) för att säkerställa god signalöverföring för mobiltelefoni.

Fasta uttag ska installeras vid arbetsplatser och i eventuella kopieringsrum. Det ska finnas projektor, möjlighet att mörklägga samt spela upp ljud i utvalda rum på skolan. Där projektor finns ska det gå att mörklägga. Det ska även finnas möjlighet att spela upp ljud. Eluttag placeras på höjd + 800 mm över golv och ska anpassas efter möblering så att de stödjer föreslagen möblering.

Eluttag utomhus placeras på förråd eller på belysningsstolpe i anslutning till aktivitetsyta.

Driftutrymmen ska om möjligt vara helt separerade från skolverksamheten, servicefordon ska inte behöva köra över skolgården.

2.16 SÄKERHET

Den anpassade grundskolans fysiska miljö ska utformas så att den stödjer huvudmannens systematiska säkerhetsarbete i enlighet med skollagens krav på trygghet och säkerhet i utbildningen. Lokalerna ska utformas så att de är säkra och trygga för elever att vistas i.

Den anpassade grundskolans byggnad ska utformas med ett tydligt skalskydd. Kameraövervakning ska vara möjlig vid behov.

Enligt 3 kap. 3 § Skollagen ska huvudmannen se till att lokaler och utrustning är ändamålsenliga och säkra för den verksamhet som bedrivs. Vid samnyttjande av lokaler mellan förskola och anpassad grundskola är det särskilt viktigt att säkerställa att miljön är anpassad för alla barns och elevers behov och åldrar. Säkerhetsåtgärder kan behöva analyseras utifrån olika perspektiv, förslagsvis genom att fastighetsägare och brandskyddsexpert kopplas in i samband med om- och nybyggnation.

Inpassering till huvudentrén och vidare in i lokalerna ska ske via passersystem med kortläsare. Passersystemet ska vara kompatibelt med kommunens befintliga inpasserings- och bokningssystem. Även förråd ska förses med kortläsare. Den anpassade grundskolan ska kunna hantera olika typer av krissituationer, så som hot, våld eller annan allvarlig händelse. Lokalerna ska därför möjliggöra snabb låsning av avdelningar och rum.

Inbrottslarm ska installeras enligt kommunens anvisningar och kunna anpassas efter verksamhetens öppettider. Säkerhetslösningar ska kunna utvecklas över tid utifrån förändrad hotbild.

Vid ny- eller ombyggnation behöver en lösning för den anpassade grundskolans kommunikationssystem ses över.

Låssystem, zonindelning och larm ska utformas så att den anpassade grundskolan kan användas i sin helhet eller avgränsas till valda delar.

Jordfelsbrytare och petsäkra uttag ska monteras, och spisar ska utrustas med nyckelbrytare. Central vattenavstängning ska kopplas till lås- och larmfunktionen för att förebygga vattenskador utanför verksamhetens öppettider.

Lås och beslag ska bidra till en säker och tillgänglig miljö för både elever och personal. Ytterdörrar ska vara barnsäkra och samtidigt möjliga att öppna inifrån utan nyckel vid utrymning. Passersystem ska omfatta samtliga entréer och användas för åtkomst till samtliga delar av den anpassade grundskolan. Obehörigt tillträde ska försvåras genom tekniska och fysiska lösningar. Den fysiska miljön ska bidra till en trygg arbetsmiljö för såväl elever som personal.

Arbetsmiljöperspektivet ska beaktas vid all projektering.

Driftutrymmen ska placeras så att servicefordon inte behöver köra över skolgården.

2.17 LÅS

Lås för teknik- och elcentral utformas enligt kommunens anvisningar. Toaletter/WC förses med regellås och vred insida samt nyckelcylinder på utsidan.

RWC - regellås med anpassad beslagning används för RWC.

2.18 ANGÖRING, PARKERING

Vid planering av angöring och parkering ska kommunens parkeringsprogram följas. Anpassad grundskola har en högre andel elever som är i behov av skolskjuts, vilket ställer särskilda krav på angöring i nära anslutning till entrén. Skolskjuts ska kunna släppa av och hämta elever på ett enkelt, säkert och trafiksäkert sätt. Detta förutsätter god framkomlighet för fordon samt en tydlig, tillgänglig och trygg färdväg mellan avsläppningsyta och entré. En parkeringsplats för rörelsehindrade ska finnas nära tillgänglig entré (max 25m).

Det ska vara möjligt att komma nära en entré för inlastning av utrustningar. Cyklar och barnvagnar ska kunna ställas väderskyddade. Antal cykelparkeringar som behövs utreds i det enskilda projektet.

2.19 AVFALLS-/KÄLLSORTERING

Anpassad grundskola delar miljörum med grundskolan om inte annat bestäms i projektet. Ytskikt ska vara tåliga så att både väggar och golv kan spolras av och rengöras. Miljörummet ska förses med en dörr utan tröskel vilket underlättar

transport av avfallskärl. Släpplis monteras istället på dörrbladet. För att möjliggöra rengöring vintertid förordas installation av elslingor i golv för tillfällig uppvärmning.

Närhet till vattenutkast behövs så att rengöring med slang kan utföras. Om möjligt utrustas rummet med golvbrunn.

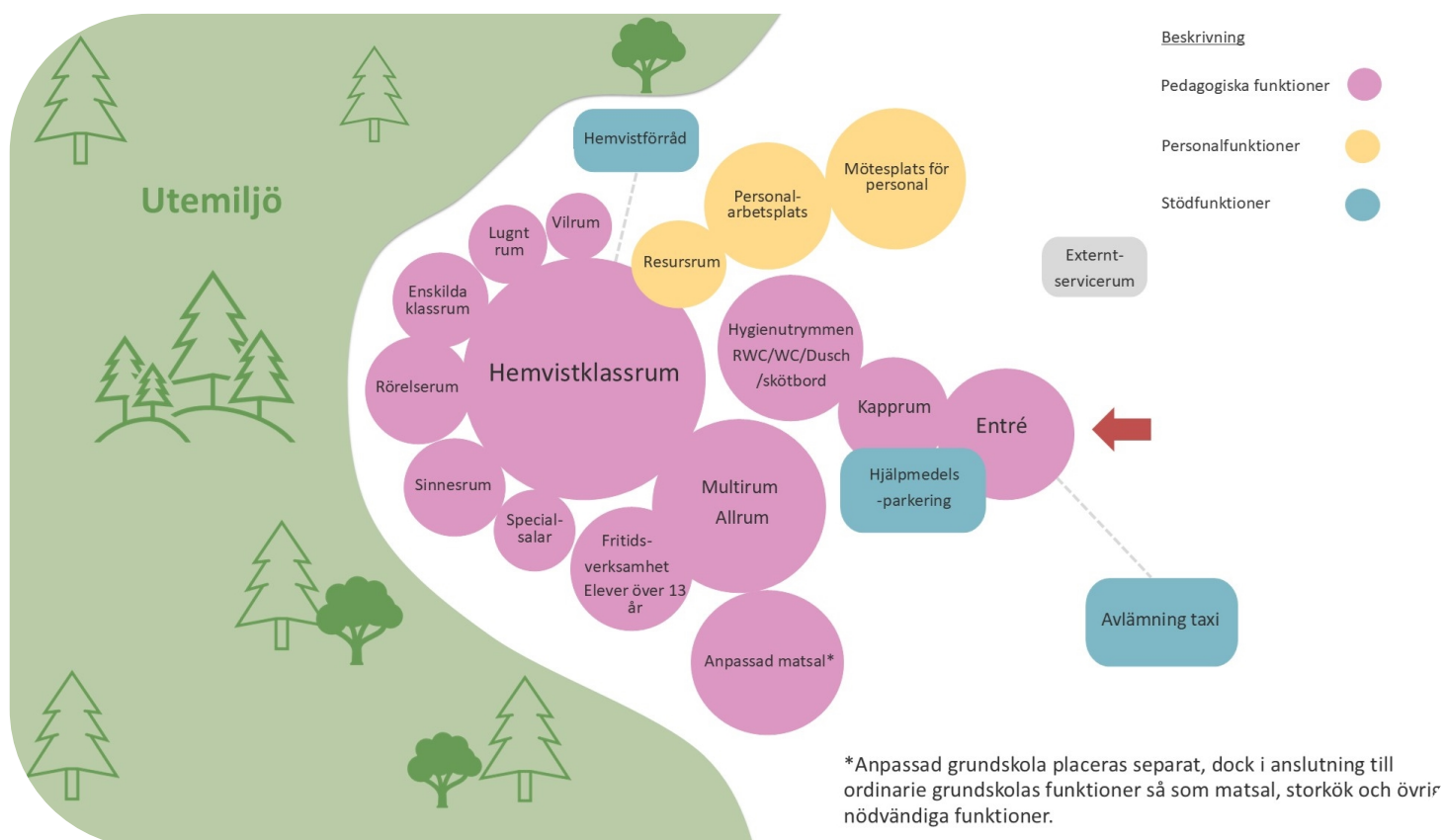
3 ANPASSAD GRUNDSKOLAS LOKALER

Anpassad grundskola och dess lokaler utformas för att stödja verksamhetens pedagogiska mål och skapa goda flöden mellan olika funktioner. Sambanden mellan rummen är centrala för att miljön ska fungera väl både för elever och personal.

Varje projekt analyseras utifrån sina specifika förutsättningar, såsom geografiskt läge, placering, antal klasser och om byggnaden uppförs i ett eller två plan. Det finns dock ett övergripande sätt att strukturera skolans rum som utgår från

hur funktioner delas upp, samverkar och avgränsas.

Denna struktur ska ses som ett konceptuellt verktyg som ger riktning för planering och gestaltning. Den anpassas och utvecklas i varje enskilt projekt för att skapa en välfungerande helhet som stödjer elevers lärande, trygghet och personalens arbetsmiljö. Nedan beskrivs rummen närmare utifrån användning och funktionalitet. Exakta ytor fastställs i lokalprogrammet kopplat till detta funktionsprogram.

Figur 2. Visualisering av den anpassade grundskolans funktioner och dess rumsliga samband.

Nedan följer en detaljerad beskrivning för respektive funktion/rum.

3.1 PEDAGOGISKA FUNKTIONER - ENTRÉ				
Reviderat datum:				
Beskrivning av verksamheten, funktion; Syftet med en separat entré till den anpassade grundskolans lokaler är att samla flera funktioner som dagligen används av verksamheten nära entrén. Det kan exempelvis gälla parkering för hjälpmedel och plats för på- och avlämning vid taxiresor och skolskjuts.				
Rumskrav;				
Antal kvm	Antal personer (i snitt)	Fri rumshöjd	Dagsljuskrav	Lux dimension
Särskilda krav/ förberett för;				
<ul style="list-style-type: none"> • Vatten för avspolning av rullstolar. • Sluss med styrd öppnings- och stängningstid. • Eluttag för laddning av rullstolar. 				
Inredning;				
<ul style="list-style-type: none"> • Klämskydd. 				
Att tänka på;				
Viktigt att tänka på brandsäkerhet vid laddning.				

3.2 PEDAGOGISKA FUNKTIONER - KAPPRUM

Reviderat datum;

Beskrivning av verksamheten, funktion;

Syfte: av- och påklädning

Rumskrav;

Antal kvm	Antal personer (i snitt)	Fri rumshöjd	Dagsljuskrav	Lux dimension

Särskilda krav/ förberett för;

- RWC
- Vatten för avsköljning av kläder och skor.
- Förberett för torkskåp, el, avlopp, ventilation.
- Väggar förstärkta för kapphängare, skohyllor.

Inredning;

- Kapphängare/skohyllor, monterade på vägg.
- Torkskåp.
- Låsbar förvaring för personliga föremål såsom resväska, mediciner (från till exempel växel- och korttidsboende), i anslutning.

Att tänka på;

3.3 PEDAGOGISKA FUNKTIONER - HEMVISTKLASSRUM

Reviderat datum;

Beskrivning av verksamheten, funktion:

Syftet med hemvistklassrummet är att skapa en central och trygg plats dit elevgruppen återvänder varje dag och där undervisning sker.

Rumskrav; Större än traditionella klassrum för att kunna delas in i olika zoner.

Antal kvm	Antal personer (i snitt)	Fri rumshöjd	Dagsljuskrav	Lux dimension

Särskilda krav/ förberett för;

- Utrymme för förvaring av fysiska och kognitiva hjälpmedel.
- Placering i närhet till WC, förråd.
- Förberett med eluttag i olika höjder, placerade över hela ytan.
- Förstärkt vägg/tak för teknisk utrustning.
- Mörkläggningsgardiner

Inredning;

- Låsbart medicinskåp
- Förvaring

Att tänka på;

Flexibilitet är en grundförutsättning för ett hemvistklassrum, tex;

- Anpassning för olika typer av lärande, med särskild hänsyn till att elevgruppen ofta består av elever i blandade åldrar och med olika intellektuell nivå. Detta innebär att klassrummet generellt behöver vara större än ett traditionellt klassrum.
- Zonindelning för olika aktiviteter, vilket innebär att sittningar och möblering ska kunna bytas ut beroende på gruppens behov.
- Zoner för lärande; sittning vid bord, sittning på matta/golv, en till en undervisning
- Erbjuder både gemensamma ytor och möjligheter till enskild undervisning.
- Utrustat med kognitiva hjälpmedel och teknik som stödjer undervisningen.
- Exempel på utrustning;
  - Interaktiv tavla som komplement till traditionell skrivtavla.
  - Olika kognitiva hjälpmedel för att stödja elevernas lärande.

3.4 PEDAGOGISKA FUNKTIONER - ENSKILDA KLASSRUM

Reviderat datum;

Beskrivning av verksamheten, funktion:

Syftet med det enskilda klassrummet är att fungera som ett komplement till hemvistklassrummet. Här kan elever vid behov få en lugnare miljö för en-till-en-undervisning utan att störas av övriga gruppen. Rummet ska bidra till att minska sinnesintryck samtidigt som lärandet kan fortsätta på ett strukturerat sätt.

Rumskrav; Storlek anpassad för elev och lärare och eventuella fysiska hjälpmedel.

Antal kvm	Antal personer (i snitt)	Fri rumshöjd	Dagsljuskrav	Lux dimension

Särskilda krav/ förberett för;

Placering;

- I direkt anslutning till hemvistklassrum.
- Placeringen ska utformas så att elever som vistas i det enskilda klassrummet känner sig inkluderade och uppmuntras att återvända till gruppen när det är möjligt.

Inredning;

- Egen arbetsplats.
- Arbetsbänk med hylla.
- Matta på golvet för alternativ sittning.

Att tänka på;

- Teknik, utrustas med smartboard eller annan interaktiv tavla.
- Pedagogisk funktion, utformas för att stärka elevens möjlighet att återgå till hemvistklassrummet.

3.5 PEDAGOGISKA FUNKTIONER – MULTIRUM (ALLRUM/FRITIDSVIRKSAMHET)

Reviderat datum;

Beskrivning av verksamheten, funktion:

Allrummet är hemvistens hjärta och fungerar som en flexibel och multifunktionell yta. Här skapas möjlighet att utforma olika rumsvolymer och "rum i rummet" genom flexibel möblering och inredning. Rummet ska kunna avlasta hemklassrum, grupprum och specialsalar, samt utgöra bas för fritidshemmet.

Rumskrav;

Antal kvm	Antal personer (i snitt)	Fri rumshöjd	Dagsljuskrav	Lux dimension

Särskilda krav/ förberett för;

- Placering centralt i hemvisten, fungerar som samlingspunkt.
- Pentry förberett med vatten, utrustat med spis/ugn, köksfläkt, mikrovågsugn, kylskåp och diskmaskin (i hemvister med fritidshem).

Inredning;

- Miljöstation med sopsortering.
- Låsbar förvaring.

Att tänka på;

Funktion;

- Avlasta hemklassrum, grupprum och specialsalar.
- Utgör bas för fritidshemmet.
- Dimensioneras för att kunna ta emot fler barngrupper.

Flexibilitet och utformning;

- Möjlighet att skapa olika rumsvolymer och "rum i rummet".
- Anpassat för både undervisning, fritidsverksamhet och sociala aktiviteter.
- Sociala ytor för högstadielärover under raster.

Korttidstillsyn;

- Fritidsverksamhet för elever över 13 år med beslut från socialtjänsten.

Trygghet och uppsikt;

- Utformning som underlättar överblick mellan rum och passager/dörrar.
- Tillgängliga och trygga ytor för elever i olika åldrar och med olika behov.

3.6 PEDAGOGISKA FUNKTIONER - FRITIDSVERKSAMHET FÖR ELEVER ÖVER 13 ÅR

Reviderat datum;

Beskrivning av verksamheten, funktion:

I skolor som har anpassad grundskola åk 1–9, kan korttidssyn bedrivas för elever som har ett beviljat beslut från socialtjänsten i skolans fritidslokaler. Fritidshemmet är integrerat i hemvisten.

Rumskrav;

Antal kvm	Antal personer (i snitt)	Fri rumshöjd	Dagsljuskrav	Lux dimension

Särskilda krav/ förberett för;

- Placering, om anpassad grundskola bedriver denna verksamhet placeras den med fördel separat från fritidshem för yngre elever.

Inredning;

Att tänka på;

3.7 PEDAGOGISKA FUNKTIONER - SPECIALSALAR FÖR PRAKTISK-ESTETISKA ÄMNEN

Reviderat datum;

Beskrivning av verksamheten, funktion:

Syftet med specialsalar är att ge elever i anpassad grundskola som läser ämnesområden möjlighet att ta del av undervisning i praktisk-estetiska ämnen på lika villkor. Dessa ämnen omfattar bland annat bild, slöjd samt hem- och konsumentkunskap (HKK) och kräver särskilt utformade lokaler. Undervisningen ska kunna anpassas efter olika funktionsnedsättningar, vilket ställer krav på både flexibilitet och tillgänglighet i utformningen.

Rumskrav; Storlek dimensioneras utifrån verksamhetens storlek och behov.

Antal kvm	Antal personer (i snitt)	Fri rumshöjd	Dagsljuskrav	Lux dimension

Särskilda krav/ förberett för;

- Anpassad akustik och belysning i specialsalar för bild, slöjd och hem- och konsumentkunskap (HKK).
- Pentry med spis, köksfläkt, ugn, mikrovågsugn och kyl för undervisning i HKK.
- Tillgång till vatten i diskbänk med utslagsvask.
- Höj- och sänkbara arbetsbänkar för att möjliggöra arbete i olika arbetsställningar.
- Förvaringsutrymmen för material, maskiner, verktyg och undervisningsutrustning.

Inredning;

Att tänka på;

- Lokalerna ska vara flexibla och tillgängliga för elever med olika fysiska och kognitiva behov.
- Utformning som underlättar överblick.
- Möjlighet att undervisa både individuellt och i små grupper.

3.8 PEDAGOGISKA FUNKTIONER - VILRUM

Reviderat datum;

Beskrivning av verksamheten, funktion:

Syftet med vilrummet är att erbjuda en trygg och lugn plats där elever kan dra sig tillbaka för vila, återhämtning eller läsning.

Rumskrav;

Antal kvm	Antal personer (i snitt)	Fri rumshöjd	Dagsljuskrav	Lux dimension
			Nej	

Särskilda krav/ förberett för;

- Placering i nära anslutning till hemvist.
- Belysning med dimmer för anpassning av ljus efter aktivitet och behov.

Inredning;

- Madrass eller säng för vila.
- Mörkläggningsgardin.

Att tänka på;

- Utformat för lugn aktivitet såsom vila, läsning m.m.
- Rummet ska ha en avskalad och vilsam karaktär, i en miljö fri från störande intryck.

3.9 PEDAGOGISKA FUNKTIONER - LUGNT RUM

Reviderat datum;

Beskrivning av verksamheten, funktion:

Syftet med ett lugnt rum är att ge eleven möjlighet till återhämtning i en mer aktiv form än i vilrummet. Här kan eleven både vila och utföra aktiviteter, så kallad aktiv återhämtning.

Rumskrav;

Antal kvm	Antal personer (i snitt)	Fri rumshöjd	Dagsljuskrav	Lux dimension

Särskilda krav/ förberett för;

- Belysning med dimmer för anpassning av ljus efter aktivitet och behov.

Inredning;

- Möblering, inredning och material anpassade för barnsäkrad miljö.
- Förvaring för material och hjälpmedel.
- Sitt- och liggmöblering.

Att tänka på;

3.10 PEDAGOGISKA FUNKTIONER - RÖRELSE- och MOTORIKTRÄNINGSRUM

Reviderat datum;

Beskrivning av verksamheten, funktion:

Syftet med rörelserummet är att erbjuda en flexibel lokal för rörelse och motorikträning samt fungera som ett alternativ för de elever som inte kan delta i ordinarie idrottsundervisning. Rummet kan även användas som rehabiliteringsyta för elever som behöver rörelsepauser under skoldagen. Rummet ska också kunna användas av fritidshemmet efter ordinarie skoltid samt ge möjlighet till kreativa uttryck såsom teater och drama.

Rumskrav;

Antal kvm	Antal personer (i snitt)	Fri rumshöjd	Dagsljuskrav	Lux dimension

Särskilda krav/ förberett för;

- Förstärkta väggar och tak för att tåla fysisk aktivitet.
- Takhöjd anpassad för rörelseaktiviteter och dramaövningar.
- Golv anpassat för rörelseaktiviteter och dramaövningar.
- Akustikbehandling för att minska störande ljud.

Inredning;

- Väggspeglar för motorikträning, dans och teater.
- Väggekulis/avskärmning för scenliknande miljö.
- Låsbart förvaringsutrymme för flexibel och mobil utrustning avsedd för rörelse- och motorikträning.
- Ribbstol, väggfast

Att tänka på;

- Ska kunna ersätta idrottsundervisning för de elever som inte kan delta i ordinarie idrott.
- Användas som rehabiliteringsrum för elever med behov av rörelse under dagen.
- Flexibelt för flera användningsområden: rörelse, motorik, idrott, drama och teater.

3.11 PEDAGOGISKA FUNKTIONER - SINNESRUM

Reviderat datum;

Beskrivning av verksamheten, funktion:

Syftet med sinnesrummet är att stimulera olika sinnen och erbjuda eleverna en kompletterande miljö till undervisningen. Rummet ska kunna användas för både avkoppling, sinnesträning och anpassad pedagogisk aktivitet.

Rumskrav;

Antal kvm	Antal personer (i snitt)	Fri rumshöjd	Dagsljuskrav	Lux dimension

Särskilda krav/ förberett för;

- Golv, behagligt att sitta eller ligga på.
- El- och datauttag förberett för AV-teknik och ljudsystem.

Inredning;

- Utrustning för taktil stimulering (ex. material med olika ytor och strukturer).
- Projektor för ljuseffekter och mönster.
- Ljudsystem för ljudlandskap, musik och avslappning.

Att tänka på;

- Komplement till undervisningen för elever med behov av sinnesstimulering.
- Miljö för både avkoppling och aktivitet.
- Flexibla sitt- och liggytor anpassade för avkoppling.

3.12 PEDAGOGISKA FUNKTIONER - UTEMILJÖ

Reviderat datum;

Beskrivning av verksamheten, funktion:

Utemiljön är en central resurs för anpassad grundskola, inte bara som plats för lek, social samvaro och återhämtning, utan också som ett viktigt pedagogiskt rum. För att alla elever ska kunna använda utemiljön på ett meningsfullt sätt behöver skolgården vara tillgänglig, inkluderande och trygg. Den ska erbjuda en varierad miljö som möjliggör olika typer av aktiviteter: både lugna, stillsamma och mer fysiskt aktiva.

En välplanerad utemiljö stärker elevernas motoriska utveckling, sociala interaktion och känsla av tillhörighet. Den ska vara visuellt orienteringsbar, erbjuda naturliga övergångar mellan olika delar och ge elever med olika behov tillgång till likvärdiga aktiviteter.

Rumskrav;

Antal kvm	Antal personer (i snitt)	Fri rumshöjd	Dagsljuskrav	Lux dimension

Särskilda krav/ förberett för;

- Skolgården ska vara inhägnad (stängselhöjd 1,2 m) för att säkerställa trygghet och förhindra rymning, men samtidigt kännas öppen, välkomnande och flexibel.
- Placering, separat skolgård för anpassad grundskolans verksamhet.
- Utgång till utemiljön får inte ske genom huvudentré eller taxiavlämning.
- Anpassning för hjälpmedel (rullstolar, rullatorer med mera).
- Utformning som minskar risk för olyckor och incidenter.
- Visuellt orienteringsbar med tydliga avgränsningar. Tydliga gångar, ledstråk och god belysning.

Inredning;

- Lekutrustning som rutschkana, kompisgungor, balans- och klätterlek.

Att tänka på;

- För elever i anpassad grundskola kan det även finnas behov av avskilda ytor för lugnare aktiviteter. Dessa ska dock integreras på ett sätt som undviker känslan av exkludering.
- Utemiljön är en resurs för lek, social samvaro, återhämtning och pedagogik.
- Ska vara trygg, trivsamt och utformad så att alla elever kan delta på lika villkor.
- Tillgång till parkering för hjälpmedel, så att byten kan ske effektivt.
- Olika "rumsligheter" som möjliggör både lugna och aktiva aktiviteter.
- Möjlighet till motorikträning, rörelse och lek för alla elever.
- Avskild del för lugnare aktiviteter, utformad med naturliga övergångar till övriga skolgården.
- Välkomnande och inkluderande.
- Flexibel utformning som kan anpassas efter verksamhetens behov.
- Kombination av sociala ytor och mer avskilda zoner.

3.13 PEDAGOGISKA FUNKTIONER - ANPASSAD MATSAL

Reviderat datum;

Beskrivning av verksamheten, funktion:

Syftet med anpassad matsal är att erbjuda eleverna en trygg och trivsamt måltidsmiljö, anpassad till deras behov.

Rumskrav;

Antal kvm	Antal personer (i snitt)	Fri rumshöjd	Dagsljuskrav	Lux dimension

Särskilda krav/ förberett för;

- Placering, separerad men intilliggande från den ordinarie grundskolans matsal och utformas för mindre grupper, vilket skapar lugnare sammanhang och minskar ljudnivåer.
- För elever i Anpassad grundskolas verksamhet är det särskilt viktigt att måltidsmiljön känns vilsam och förutsägbar. Matsalen ska därför kunna delas upp i "rum i rummet" för att skapa intimare sammanhang.
- Akustikbehandling för att minska störande ljud. Akustik ska ges hög prioritet eftersom skolmåltiden genererar mycket ljud. En trivsamt atmosfär prioriteras framför ett stort, öppet samlingsrum.
- Dimensionerad för cirka 10 personer.
- Tillgång till vattenkran.

Inredning;

- Anpassade sittmöjligheter för rullstolar.
- Inredning och avskärmningar som möjliggör en flexibel möblering som kan anpassas efter olika elevgrupper.

Att tänka på;

- Ska kunna användas både för måltider och pedagogisk verksamhet.
- Vilsam och trivsamt atmosfär, neutrala kulörer och lugn belysning.

3.14 PEDAGOGISKA FUNKTIONER - HYGIENUTRYMMEN

Reviderat datum;

Beskrivning av verksamheten, funktion:

I anpassad grundskola finns ett större och mer differentierat behov av hygienutrymmen jämfört med ordinarie grundskola. Hygienutrymmena ska utformas för att möta elevernas olika behov, från vanliga toalettbesök till omvårdnad, blöjbyten och dusch.

Rumskrav;

Antal kvm	Antal personer (i snitt)	Fri rumshöjd	Dagsljuskrav	Lux dimension

Särskilda krav/ förberett för;

- Larmsystem för trygghet och säkerhet.
- Förstärkta tak för att kunna installera skenor/takhiss.

RWC/dusch;

- Tillgång till dusch eller duschstol.
- Bårtoalett
- Höj- och sänkbara skötbord.
- Lyftmöjligheter (takhiss/skenor i tak).
- God förvaring för hygien- och omvårdnadsartiklar.

WC

- Ljudisolerade, för att vara trygga, trivsamma så att eleven inte avstår från toalettbesök.
- Dimensioneras efter antalet elever och personal, med möjlighet till blöjbyte och hjälpmedel.
- Minst 1 st toalett per 5 elever/personal.
- Placeras med fördel i grupper om tre (2 WC + 1 RWC).

Hygienutrymmena;

- Dimensioneras och utrustas för anpassade grundskolors elever med flerfunktionsnedsättningar, för att klara avancerad omvårdnad.
- Plats för skötbord/bår, med lyftlösningar.
- Placering i nära anslutning till verksamhetens knutpunkter såsom hemvister, allrum och kapprum/entréer.

För skolor med flerfunktionsnedsatta elever

- Utrymme för rullstolstolett.
- Skötbord/bår.
- Duschutrymme med avrinning och halksäkert golv.
- Lyftlösningar integrerade i byggnaden alternativt gott utrymme för mobila golvplacerade lyftlösningar.

Inredning;

Att tänka på;

- Ska vara trygga, trivsamma.

3.15 PERSONALFUNKTION - PERSONALARBETSPLATS

Reviderat datum;

Beskrivning av verksamheten, funktion:

Syftet med personalarbetsplatsen och tillverkningsrummet är att ge lärare i anpassad grundskola tillgång till en trygg och funktionell arbetsmiljö.

Rumskrav; Dimensioneras utifrån verksamhetens storlek och behov. Beroende på verksamhetens storlek och behov kan funktionen delas upp i två rum, arbetsrum och tillverkningsrum.

Antal kvm	Antal personer (i snitt)	Fri rumshöjd	Dagsljuskrav	Lux dimension
			Ja (arbetsrum)	

Särskilda krav/ förberett för;

Inredning;

- Personlig förvaring, låsbar, för personliga tillhörigheter.
- Förvaring för verksamhetens elevspecifika material, undervisningsmaterial och hjälpmedel.
- Arbetsytor för att skapa och anpassa undervisningsmaterial.

Att tänka på;

- Tillverkningsrum, utrustad för kopiering, laminering och annan produktion av undervisningsmaterial.
- Arbetsrum med skrivbordsplatser för lärare och personal.

3.16 PERSONALFUNKTION - RESURSRUM

Reviderat datum;

Beskrivning av verksamheten, funktion:

Syftet med resursrummet är att ge resurspersonalen en trygg och funktionell plats i nära anslutning till verksamheten. Eftersom resurspersonalen ofta följer eleverna under hela skoldagen och därför har begränsad möjlighet att lämna sina elever, behövs ett särskilt utrymme där de kan förvara sina personliga tillhörigheter, byta om samt få tillgång till grundläggande arbetsmiljöfunktioner.

Rumskrav;

Antal kvm	Antal personer (i snitt)	Fri rumshöjd	Dagsljuskrav	Lux dimension

Särskilda krav/ förberett för;

- Placering i direkt närhet till undervisningsmiljöerna.

Inredning;

- Förvaring, låsbar för personliga tillhörigheter.
- Klädska, bänk för omklädning.

Att tänka på;

- Plats för resurspersonalens behov under arbetsdagen.
- Ytor för enklare arbetsuppgifter och planering.
- Erbjuder avskildhet och trygghet.

3.17 PERSONALFUNKTION - MÖTESPLATSER FÖR PERSONAL

Reviderat datum;

Beskrivning av verksamheten, funktion:

Syftet med mötesplatser för personal i anpassad grundskola är att skapa särskilda ytor där lärare och resurspersonal kan mötas spontant under skoldagen för att utbyta erfarenheter och insikter. Eftersom stor del av personalens tid tillbringas tillsammans med enskilda eleven finns ett stort behov av en avsedd plats för dialog och samarbete i vardagen.

Till skillnad från konferensrum och arbetslagsmötesrum, som kan delas med den ordinarie grundskolan, fyller dessa mötesplatser en mer informell och verksamhetsnära funktion.

Rumskrav;

Antal kvm	Antal personer (i snitt)	Fri rumshöjd	Dagsljuskrav	Lux dimension

Särskilda krav/ förberett för;

- Placering med fördel i anslutning till skolans entréer och till ytor för av- och pålämningszon med taxi, så att personal kan starta dagen tillsammans och samtidigt ha överblick över elevernas ankomst.
- Låsbart för att skydda utrustning och material.

Inredning;

- Ståbord och enklare sittplatser för kortare samtal.

Att tänka på;

- Avsedd plats för informella möten och erfarenhetsutbyte.

3.18 STÖDFUNKTIONER - HISSAR

Reviderat datum;

Beskrivning av verksamheten, funktion:

Syftet med hissar i anpassad grundskola är att säkerställa full fysisk tillgänglighet för elever och personal med olika funktionsnedsättningar. Hissar ska alltid finnas i Anpassade grundskolans verksamhet och uppfylla gällande tillgänglighetskrav enligt lagstiftning och föreskrifter.

Hissar ska inte enbart tillgodose behovet inom den anpassade grundskolans egna lokaler, utan även möjliggöra att elever enkelt kan nå den ordinarie grundskolans specialsalar och övriga undervisningsmiljöer.

Rumskrav;

Antal kvm	Antal personer (i snitt)	Fri rumshöjd	Dagsljuskrav	Lux dimension

Särskilda krav/ förberett för;

- Placeringen av hissar ska underlätta elevens förflyttning mellan verksamheterna, ordinarie grundskolans specialsalar och gemensamma lokaler.
- För ökad trygghet och kontroll rekommenderas nyckelkörning, så att hissen kan användas vid behov men inte belastas av allmän trafik.
- Dimensioneras för rullstolar, hjälpmedel och följeslagare.
- Integreras i byggnadens kommunikationsstråk.
- Ljud och visuella indikatorer.

Inredning;

Att tänka på;

3.19 STÖDFUNKTIONER - AVLÄMNING TAXI

Reviderat datum:
Beskrivning av verksamheten, funktion:

Många elever på Anpassad grundskola får skolskjuts till skolan. Det ska finnas en definierad yta där skolskjuts (taxi, rullstolsbuss) har möjlighet att köra så nära entré för Anpassad grundskolas lokaler som möjligt.

Rumskrav:

Antal kvm	Antal personer (i snitt)	Fri rumshöjd	Dagsljuskrav	Lux dimension

Särskilda krav/ förberett för;

- Separat entré
- Placering ej i anslutning till skolgård eller till ordinarie grundskolas entré.

Inredning;

- Ringklocka/meddelandefunktion från avlämningsplats till verksamheten.

Att tänka på;

- Ur ett tillgänglighetsperspektiv ska sträckan från avlämning till entré ej vara för lång.

3.20 STÖDFUNKTION - HJÄLPMEDELSPARKERING

Reviderat datum;

Beskrivning av verksamheten, funktion:

Syftet med hjälpmedelsparkeringen är att skapa en avskild och ändamålsenlig plats för förvaring och laddning av elevers hjälpmedel på anpassad grundskola.

Rumskrav; Storlek och antal rum fastställs i lokalprogrammet beroende på verksamhetens omfattning.

Antal kvm	Antal personer (i snitt)	Fri rumshöjd	Dagsljuskrav	Lux dimension

Särskilda krav/ förberett för;

- Utformas som ett avskilt rum.
- Placering i nära anslutning till skolans entré.
- Rummet ska kunna nås direkt från entrén och samtidigt ha tillgång från verksamhetens inre delar. Detta möjliggör ett smidigt byte mellan inomhus- och utomhusrullstol.
- Eluttag för laddning av eldrivna rullstolar och andra hjälpmedel såsom ståskal.
- Utformas så att hjälpmedel kan förvaras säkert, det vill säga i ett låsbart utrymme.
- Placering utan att blockera passager.

Inredning;

Att tänka på;

3.21 STÖDFUNKTIONER - HEMVISTFÖRRÅD

Reviderat datum;

Beskrivning av verksamheten, funktion:

Syftet med hemvistförrådet är att möjliggöra en säker och organiserad förvaring av material, möbler och hjälpmedel som används i undervisningen. Eftersom hemvistklassrummen ofta behöver vara flexibla och kunna möbleras om utifrån elevgruppens behov, ökar även behovet av tillgängliga förrådsytor. Material och utrustning ska användas på ett effektivt och ändamålsenligt sätt, utan att belasta själva undervisningsmiljön.

Rumskrav; Storlek dimensioneras utifrån verksamhetens storlek och behov.

Antal kvm	Antal personer (i snitt)	Fri rumshöjd	Dagsljuskrav	Lux dimension

Särskilda krav/ förberett för;

- Placering i nära anslutning till hemvistklassrummen.
- Utrymme för förvaring av;
  - Möbler (till exempel extra bord, stolar, mattor)
  - Hjälpmedel (fysiska och kognitiva)
  - Undervisningsmaterial

Inredning;

- Hyllsystem

Att tänka på;

- Lättillgängligt för personal.

4 REFERENSER

Nedan hänvisningar avser gällande versioner;

Skolverket, Lgr 22, Läroplan för anpassad grundskolan

Boverkets byggregler, BBR

FN:s konvention om barnets rättigheter, även kallad Barnkonventionen

Gifter i miljön och miljöprogrammet 2022–2025. Sid 12

Huddinge kommuns parkeringsprogram

Huddinge kommuns beslutade riktlinjer för friyta

Huddinge kommuns miljöprogram samt kommunens miljömål.

Folkhälsomyndigheten (2024). *Folkhälsomyndighetens allmänna råd om temperatur inomhus HSLF-FS 2024:10*. Beslutade 2 maj 2024, giltigt från 15 maj 2024

Specialpedagogiska skolmyndigheten. (2025). *Fysisk lärmiljö*. Hämtad 20 oktober 2025 från <https://www.spsm.se/stodmaterial-for-tillganglig-utbildning/omraden-i-tillganglighetsmodellen/fysisk-larmiljo/>